

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ต่อการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา” ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

3.1 ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยไว้ดังนี้

1) ศึกษาหลักการและทฤษฎีจากเอกสาร ตำรา บทความทางวิชาการ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

2) กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย

3) กำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัย

4) กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

6) การเก็บรวบรวมข้อมูล

7) การวิเคราะห์ข้อมูล

8) การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงบรรยาย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากในปีการศึกษา 2539 และ 2540 มีโรงเรียนที่เข้าโครงการปฏิรูปการศึกษา เฉพาะขนาดที่ 1, 2, 3, 4 เท่านั้น จึงใช้ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเฉพาะขนาดที่ 1, 2, 3, 4

3.2.1. ประชากร ประชากรที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้คือข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และครูปฏิบัติการสอนจากโรงเรียนที่เข้าโครงการปฏิรูปการศึกษา พ.ศ. 2539-2540 จำนวน 3,441 คน จำแนกเป็น

(1) โรงเรียนขนาดที่ 1 จำนวน 1,313 คน

(2) โรงเรียนขนาดที่ 2 จำนวน 1,300 คน

(3) โรงเรียนขนาดที่ 3 จำนวน 669 คน

(4) โรงเรียนขนาดที่ 4 จำนวน 159 คน

3.2.2 .กลุ่มตัวอย่าง (Sample size) จากจำนวนประชากร 3,441 คน ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ R.V. Krejcie และ D.W. Morgan (ประยูร, 2534) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 352 คน และกำหนดขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียนโดยการเทียบสัดส่วน

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียน} = \frac{\text{จำนวนประชากรแต่ละโรงเรียน}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}} \times 352$$

ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียนดังตาราง

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างข้าราชการครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น

โรงเรียน	จำนวนข้าราชการครู	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ก. โรงเรียนขนาดที่ 1		
1. กัลยาณวัตร	174	18
2. แก่นนครวิทยาลัย	189	19
3. ขอนแก่นวิทยายน	256	26
4. ศรีกระนวนวิทยาคม	115	12
5. ชุมแพศึกษา	145	15
6. น้ำพองศึกษา	105	11
7. บ้านไผ่	127	13
8. เมืองพลวิทยาคม	106	11
9. ภูเวียงวิทยาคม	96	10
	1,313	135

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างข้าราชการครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด
กรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น (ต่อ)

โรงเรียน	จำนวนข้าราชการครู	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ร. โรงเรียนขนาดที่ 2		
1. ท่าพระวิทยายน	53	5
2. โคกสีพิทยาสรรพ์	51	5
3. นครขอนแก่น	128	13
4. ชามแก่นนคร	145	15
5. มิ่งเมือง	82	8
6. ชนบทศึกษา	73	5
7. โนนหันวิทยายน	46	5
8. จตุรมิตรวิทยาการ	46	5
9. น้ำพองพัฒนศึกษารัชมังคลาภิเษก	45	5
10. บ้านลานวิทยาคม	35	4
11. บ้านแฮดศึกษา	34	3
12. พล	42	4
13. เวียงวงกตวิทยาคม	31	3
14. มัญจาคีศึกษา	92	9
15. แวงน้อยศึกษา	37	4
16. สีชมพูศึกษา	49	5
17. นาจานศึกษา	28	3
18. หนองเรือวิทยา	58	6
19. หนองสองห้องวิทยา	60	6
20. อุบลรัตน์พิทยาคม	50	5
21. ผ่างวิทยายน	46	5
22. แวงใหญ่วิทยาคม	39	4
23. หนองนาคำวิทยาคม	30	3
	1,300	132

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างข้าราชการครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
สามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น (ต่อ)

โรงเรียน	จำนวนข้าราชการครู	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ค. โรงเรียนขนาดที่ 3		
1. สาวะถีพิทยาสรรพ์	40	4
2. ขอนแก่นพัฒนศึกษา	26	3
3. สีหราชเดโชชัย	26	3
4. ยางคำพิทยาคม	22	2
5. มัธยมหนองเขียด	10	1
6. บัวใหญ่พิทยาคม	29	3
7. พังทวยพัฒนศึกษา	17	2
8. หนองกงวิทยายน	12	1
9. รังสรรค์วิทยาคม	37	4
10. โนนชาวิทยา	15	1
11. กุดขอนแก่นวิทยาคม	26	3
12. คำแคนวิทยาคม	15	1
13. โคกนางามพิทยาสรรพ์	18	2
14. ท่านางแนววิทยายน	27	3
15. ก้านเหลืองวิทยาคม	19	2
16. ผาขาววิทยายน	17	2
17. จระเข้วิทยายน	35	4
18. หนองตาไก้ศึกษา	9	1
19. บึงไทรพิทยาคม	17	2
20. ประชารัฐวิทยาเสริม	30	3
21. พระยีนวิทยาคาร	37	4
22. โนนสะอาดวิทยาคาร	28	3
23. เป็ยน้อยศึกษา	24	2
24. เขาสวนกวางวิทยานุกูล	35	4
25. ภูผาม่าน	30	3
26. โคกโพธิ์ไชยศึกษา	34	3
27. ชำสูงพิทยาคม	31	3
	669	69

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างข้าราชการครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
สามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น (ต่อ)

โรงเรียน	จำนวนข้าราชการครู	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
จ. โรงเรียนขนาดที่ 4		
1. ขอนแก่นวิทยาลัย	17	2
2. ชุมแพศึกษาพัฒนาการ	10	1
3. ดงมันพิทยาคม	16	2
4. ม่วงหวานพัฒนศึกษา	18	2
5. พระธาตุขามแก่นพิทยาลัย	9	1
6. หนองขามพิทยาคม	9	1
7. โสภนุกเต็นประชาอุปถัมภ์	13	1
8. มัธยมโพนเพ็ก	8	1
9. ไตรคามวิทยา	18	2
10. เบญจมิตรวิทยา	9	1
11. นางิ้ววิทยาสรรค์	13	1
12. แท่นศิลาพิทยศึกษา	9	1
	159	16

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 การสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยจะสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ศึกษาหลักการ ทฤษฎี และสภาพปัจจุบันจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย
- 3) นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 และข้อ 2 มาสร้างแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ

เพื่อตรวจสอบพิจารณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเครื่องมือในด้าน

(1) ความตรงด้านเนื้อหา (content validity)

(2) รูปแบบของแบบสอบถาม (format)

(3) ตรวจสอบด้านภาษา (wording)

4) นำเครื่องมือมาตรวจสอบแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดที่ 4 ใช้กลุ่มตัวอย่างข้าราชการครู จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง (reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient of cronbach) ผลการทดลองใช้เครื่องมือได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง = 0.9719

5) นำเครื่องมือที่ได้รับการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.3.2 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่ปรับปรุงจากแบบสอบถามรายงานการวิจัยเรื่อง สภาพการบริหารงานของผู้บริหารในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู อาจารย์ และผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา สำนักงาน ก.ค. กงตรวจสอบและทะเบียนประวัติ (2537) และรายงานผลการกำกับติดตามการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ครั้งที่ 1 ปีงบประมาณ 2539-2540 ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น สำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น (2540)

ตอนที่ 1 ถ้ามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ถ้ามความคิดเห็นทั่วไปในการปฏิรูปการศึกษาในภาพรวม

ตอนที่ 3 แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ถ้ามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา

(1) การบริหารแบบมีส่วนร่วม

(2) บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน

(3) การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ลักษณะเป็นแบบ

สอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับความคิดเห็นซึ่งมีความหมายดังนี้

5 หมายความว่า เห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายความว่า เห็นด้วยมาก

3	หมายความว่า	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายความว่า	เห็นด้วยน้อย
1	หมายความว่า	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนา การปฏิรูประบบบริหารการศึกษา เป็นแบบปลายเปิด

แผนภูมิที่ 7 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามความคิดเห็นด้วยตนเอง และจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยจะทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง หนังสือออกจากสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด ถึงผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น โดยผู้วิจัยจะเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และจัดส่งข้อมูลกลับทางไปรษณีย์ รวมทั้งประสานงานกับผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ข้อมูลกลับคืนมา จำนวน 352 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

- 1) หาค่าร้อยละ (%)
- 2) หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
- 3) หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for Social Science) เพื่อคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดย

- 1) ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามไปหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ (%)
- 2) นำข้อมูลจากตอนที่ 2 ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาไปหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
- 3) ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 ความคิดเห็นของข้าราชการครูเกี่ยวกับการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา ไปหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คำถามปลายเปิดไปหาค่าร้อยละ (%)

3.7 การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลพิจารณาจากระดับคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของช่วงระดับคะแนน (Class interval) 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51 - 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 - 4.50	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 - 3.50	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 - 2.50	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.50	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด